

Dr hab. inż. Adrianna Czarnecka, prof. uczelni

Warszawa, 12 grudnia 2019 r.

Katedra Gospodarki Przestrzennej
i Nauk o Środowisku Przyrodniczym
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechnika Warszawska

RECENZJA

rozprawy doktorskiej **mgr inż. Karoliny Misiak**

na temat:

„Zmodyfikowana metoda wielowartościowa jako skuteczny sposób identyfikacji terenów inwestycyjnych na przykładzie miasta Dobczyce”

Recenzja została wykonana na zlecenie Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, prof. dr. hab. inż. Krzysztofa Gawrońskiego (pismo nr DI-520-3/2019 z dnia 14 października 2019 r.), związane z uchwałą Rady Wydziału nr 160/2019 z dnia 25.09.2019 r.

1. Ogólna charakterystyka pracy

Przedmiotem oceny jest rozprawa doktorska mgr inż. Karoliny Misiak pt. „Zmodyfikowana metoda wielowartościowa jako skuteczny sposób identyfikacji terenów inwestycyjnych na przykładzie miasta Dobczyce”, napisana pod opieką prof. dr. hab. inż. Urszuli Litwin (promotor pracy) i dra inż. arch. Przemysława Bastera (promotora pomocniczego).

Recenzowana praca stanowi zwartą publikację, przedstawioną na 113 stronach maszynopisu. W treść pracy wkomponowano 29 rycin i 8 tabel. Spis literatury obejmuje 71 pozycji, w tym 46 odniesień do literatury (w tym 4 odniesienia do literatury w językach obcych), 22 odniesienia do przepisów prawa i 3 odniesienia do źródeł internetowych. Pracę podzielono na 11 numerowanych rozdziałów (trzy ostatnie rozdziały to: rozdział 9 „Literatura”, rozdział 10 „Spis tabel”, rozdział 11 „Spis rycin”). Ponadto w pracy zawarto „Streszczenie” i „Wyjaśnienie skrótów”.

Zasadniczą część badawczą rozprawy przedstawiono w rozdziałach 4 - 7. Układ pracy jest czytelny.

2. Ocena merytoryczna pracy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są kluczowymi instrumentami realizacji polityki przestrzennej na poziomie lokalnym. Analiza struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru jest ważnym etapem opracowywania tych dokumentów. Tematyka pracy, związana z badaniem możliwości

wykorzystania nowych podejść do wyznaczania terenów mogących pełnić określone funkcje, jest bardzo aktualna.

We **Wprowadzeniu** (str. 8-11), przedstawiono motywy podjęcia badań nad zagadnieniami poruszonymi w pracy. Określono zakres przestrzenny badań – miasto Dobczyce. Sformułowano cele rozprawy:

- „przedstawienie praktycznych możliwości wykorzystania zmodyfikowanej metody wielowartościowej w procesach planistycznych dotyczących zurbanizowanych przestrzeni, celem lokalizacji obszarów predysponowanych do pełnienia funkcji produkcyjnej”,
- „przedstawienie metodyki przetwarzania danych źródłowych pozyskanych w celu oceny stanu istniejącego obszarów miejskich oraz wskazanie najdogodniejszych kierunków ich przemian”,
- „analiza stanu istniejącego z użyciem zmodyfikowanej metody wielowartościowej pozwoli wskazać obszary zdolne pełnić nie tylko jedną funkcję przestrzenną (produkcyjną), ale także te, które są predysponowane do pełnienia dwóch lub więcej funkcji”.

Określono tezy pracy, w brzmieniu:

1. „Autorska zmodyfikowana metoda wielowartościowa stanowi istotne narzędzie w procesach analizy stanu istniejącego obszarów zurbanizowanych oraz wskazuje złożone propozycje, mogące w pełni wykorzystać cechy analizowanego otoczenia i kierunki jego przemian”.
2. „Prawidłowa identyfikacja zależności pomiędzy występującymi na danym obszarze uwarunkowaniami stanowi podstawę do prowadzenia prawidłowej i efektywnej polityki regionalnej i lokalnej, w zakresie kształtowania nowych obszarów przeznaczonych na tereny przemysłowe”.

Ponadto w rozdziale zamieszczono podrozdział 1.3 „Metodyka badań”.

UWAGI:

Dwa pierwsze cele rozprawy sformułowano prawidłowo. Cel trzeci bardziej brzmi jak teza.

Autorka napisała (str.9), że rozprawa doktorska jest kontynuacją zagadnień analizowanych w pracy magisterskiej pt.: „Analiza funkcjonalno-przestrzenna miasta Dobczyce z wykorzystaniem metody wielowartościowej”. Uważam, że można by bardziej szczegółowo opisać, co zrobiono we wspomnianej pracy magisterskiej, i na czym polega rozwinięcie tematu w przedstawionej pracy doktorskiej. Jak można się domyślić, z dalszej treści rozdziału, modyfikacja metody wielowartościowej Waleriana Wierzchowskiego (autorstwa U. Litwin i K. Misiak), którą wykorzystano w pracy, nie wchodzi w zakres rozprawy. Metoda została zmodyfikowana w roku 2017 (Czytelnik jednak nie wie, czy modyfikacja metody została opracowana w ramach wspomnianej wcześniej pracy magisterskiej, w spisie literatury brakuje odniesienia do wspomnianej pozycji autorstwa U. Litwin i K. Misiak z 2017 roku).

Podrozdział 1.3 „Metodyka badań”, obejmuje zaledwie jedną stronę pracy. Przy czym, opis metodyki badań zawartych w części badawczej, obejmującej rozdziały 4-7, zawiera jedynie informację o wykorzystanych źródłach danych (str. 12):

„Kolejne rozdziały pracy poświęcono na opisaniu przeprowadzonych badań i zestawieniu uzyskanych wyników. We wspomnianych badaniach wykorzystano następujące źródła danych:

- mapa zasadnicza miasta Dobczyce w formacie .dgn- materiały pochodzą z Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Myślenicach;
- ortofotomapa miasta Dobczyce.

W ostatnim rozdziale przeprowadzono podsumowanie badań i przedstawiono wnioski końcowe.” (pisownia oryginalna).

Uważam, że w podrozdziale brakuje opisu metodyki badań. Nie odniesiono się również do kwestii oryginalności rozwiązania problemu naukowego. Wymaga to uzupełnienia.

Na str. 9, Autorka dwukrotnie używa sformułowania „obszary konfliktowe”. W pracy brakuje wyjaśnienia tego sformułowania.

Na str. 9 Autorka powołuje się na rys.4, który znajduje się na stronie 26. Myślę, że chodziło o rys 1, ze str. 10, który również ma mylnie nadany numer 4 w spisie rysunków. W tytule pod rys. 1 użyto sformułowania „(...) *miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni (...)*”, zamiast „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego”.

W **Rozdziale 2** *Przegląd literatury* (str. 12-27), przedstawiono przegląd literatury dotyczący trzech pojęć wykorzystywanych w pracy: „gospodarka przestrzenna”, „planowanie przestrzenne”, „polityka przestrzenna”. Ponadto przedstawiono wybrane metody wartościowania przestrzeni, odniesiono się do pojęcia „funkcje miasta” oraz „strefa przemysłowa”. Odniesiono się do wybranych przepisów prawa.

UWAGI:

Literatura wykorzystana w Rozdziale 2 „Przegląd literatury” jest bardzo skromna. Dominują pozycje polskich autorów, brakuje odniesień do nowszych pozycji. Wymaga to uzupełnienia.

Brakuje przedstawienia omawianych pojęć w kontekście obecnych dyskusji, odbywających się na forum krajowym i międzynarodowym, związanych z rozwojem przestrzennym współczesnych miast. Ponadto, Czytelnik nie wie, jak przedstawione w rozdziale pojęcia będą rozumiane w rozprawie. Wymaga to uzupełnienia.

Definiując pojęcie „gospodarka przestrzenna”, Autorka powołuje się na pozycję A. Löscha, nie podając daty wydania. Pozycji nie znalazłam w spisie literatury.

W podrozdziale 2.5 „Funkcje miasta” (str. 21), Autorka napisała, powołując się na pozycję literatury z 1965 roku: „*Analizując wielokrotnie wspomniane w niniejszej rozprawie przemiany społeczne, gospodarcze i polityczne można wyróżnić osiedla wiejskie, związane z produkcją rolną i osiedla miejskie oparte na produkcji przemysłowej.*” Brakuje nawiązania do współczesnych funkcji miasta.

W tekście tego podrozdziału można zauważyć pewien brak konsekwencji. Przedmiotem badań jest miasto Dobczyce. W podrozdziale Autorka raz odnosi się do funkcji miasta, a innym razem do funkcji gminy. Na Rys. 2 (str. 22 - pod rysunkiem Autorka błędnie powołuje się Rys. 1.), przedstawiono schemat funkcji gminy według Wieczorowicza (1996) (pozycji nie znalazłam w spisie literatury). Autorka zaznacza na rysunku kolorem zielonym „*wykorzystane w badaniu funkcje na przykładzie miasta Dobczyce*”.

W **Rozdziale 3** *Obiekt badań* (str. 27-33), przedstawiono wybrane zagadnienia związane z miastem Dobczyce: lokalizację miasta, strefę przemysłową, dostępność komunikacyjną, uzbrojenie terenu, ogólne kierunki zmian i zagospodarowania terenów.

UWAGI:

Obiektem badań jest miasto Dobczyce. Dobczyce są również siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Dobczyce, w skład której wchodzi 13 sołectw. Uważam, że charakter obszaru badań powinien zostać przedstawiony bardziej wyczerpująco. W rozdziale skupiono się jedynie na charakterystyce występującej w mieście strefy przemysłowej.

Ogólna charakterystyka Dobczyce (nie wiadomo czy miasta, czy gminy miejsko-wiejskiej), została przedstawiona w jednym zdaniu na str. 27: „*Dobczyce cieszą się dużą atrakcyjnością ze względu na swoją bogatą historię, zabytki, wspaniałe walory krajobrazowe, istniejącą infrastrukturę turystyczną oraz liczne wydarzenia kulturalne oraz rozwijający się przemysł.*” (pisownia oryginalna).

W rozdziale brakuje szerszego odniesienia do obecnej polityki przestrzennej miasta.

Rys. 7 (str. 30) przedstawiający granice administracyjne, lokalizację miasta oraz obszar SSE jest mało czytelny.

W **Rozdziale 4** *Zmodyfikowana metoda wielowartościowa – przebieg badań* (str. 34-71), przedstawiono, składający się z sześciu etapów, proces wskazania obszarów konfliktowych, przeprowadzony z wykorzystaniem zmodyfikowanej metody wielowartościowej.

UWAGI:

W rozdziale brakuje informacji dotyczących założeń wykorzystanej metody wielowartościowej i wprowadzonych w niej modyfikacji.

Czytelnik zostaje z pewnym niedosytem informacji. Na przykład: dlaczego obszar badań podzielono na sektory pomiarowe w kształcie kwadratów o długości boku 250 metrów?

Brak szczegółowych informacji dotyczących cech badanego obszaru (wymienionych na str. 41), których analiza ma pozwolić określić potencjał terenu w kierunku pełnienia określonych funkcji. Na stronie 40 napisano: „*W trakcie określania cech pod kątem których charakteryzowany będzie każdy z 250 sektorów należało kierować się określonymi warunkami:*

- *cechy diagnostyczne muszą być charakterystyczne ze względu na określony cel przeprowadzonych badań;*
- *cechy powinny wyróżniać się powszechną akceptacją, usystematyzowaniem i zmiennością w czasie;*
- *muszą być słabo skorelowane między sobą, natomiast silnie z pozostałymi cechami nieuwzględnionymi za diagnostyczne;*
- *powinny wykazywać dużą zmienność przestrzenną.”*

Wymienione cechy (C1-C14) powinny zostać szczegółowo opisane. Na przykład, nie wiadomo jak należy rozumieć cechę: C9 *Aspiracje i oczekiwania społeczności lokalnej*, czy też cechę C14 *Funkcjonalność i harmonia przestrzeni*. Jak określane są te cechy?

Rys 10 (str. 38) jest nieczytelny.

Tabela 2 (str. 44-50), tabela 3 (str. 50-56), tabela 4 (str. 56-62) i tabela 5 (str. 62-69), przedstawiające macierze wartości cech terenu, powinny być przedstawione jako załączniki do pracy.

W **Rozdziale 5** *Ocena generalna dla obszaru miasta Dobczyce* (str. 71-81), przedstawiono wyniki oceny każdego z 250 sektorów. Wyniki przedstawiono w formie tabeli. Komentarz do tabeli zawarto na połowie strony.

UWAGI:

Tabela 6 (str. 72-80) powinna być przedstawiona jako załącznik do pracy.

W **Rozdziale 6** *Kompleksowa ocena poszczególnych sektorów* (str. 81-98), graficznie przedstawiono obszary predestynowane do rozwoju analizowanych funkcji.

UWAGI:

Kolorystyka wykorzystana do przedstawienia funkcji terenu, wykorzystana na rysunkach nr 12-22, powinna być zgodna z kolorystyką stosowaną w opracowaniach planistycznych zaprezentowaną w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. 2003 nr 164 poz. 1587). Ułatwiłoby to czytanie zamieszczonych rysunków.

W **Rozdziale 7** *Zestawienie wyników oceny generalnej do istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego* (str. 99-104), przedstawiono porównanie wyników przeprowadzonej oceny generalnej z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

W **Rozdziale 8 Wnioski** (str. 104-106), zamieszczono podsumowanie przeprowadzonych badań.

UWAGI:

Czy wyniki przeprowadzonych badań zostały odniesione do uwarunkowań demograficznych obszaru? Szczególnie w odniesieniu do funkcji budownictwa mieszkaniowego.

Pozostałe uwagi do pracy:

W spisie literatury, w pozycji numer 45, brakuje odniesienia do dziennika ustaw, w pozycji numer 52 brakuje odniesienia do daty wydania ustawy. Pozycje o numerach 46 i 47, stanowią dwie części tego samego dokumentu. Brakuje tytułu uchwały oraz odniesienia do numeru dziennika urzędowego województwa. Nie wszystkie pozycje cytowane w pracy, znalazły się w spisie literatury. Wymaga to uzupełnienia.

Praca zawiera liczne błędy stylistyczne i wymaga poprawy w tym zakresie.

3. Podsumowanie i wniosek końcowy

Rozprawa doktorska mgr inż. Karoliny Misiak dotyczy ważnych i aktualnych zagadnień związanych z gospodarowaniem przestrzenią małego miasta i z jego rozwojem. Należy docenić wysiłek włożony przez Doktorantkę w przeprowadzone badania. Jednakże praca, w przedstawionej do oceny formie, wymaga uzupełnień, zgodnie z uwagami zawartymi w recenzji. W szczególności należałoby uzupełnić rozdział poświęcony metodyce badań. Zgodnie z art. 13.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017, poz. 1789 z późn. zmianami), „*Rozprawa doktorska (...) powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne rozwiązanie problemu w oparciu o opracowanie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne, lub oryginalne dokonanie artystyczne, oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej (...)*”. Oceniana praca doktorska stanowi kontynuację badań przeprowadzonych w pracy magisterskiej Doktorantki pt.: „Analiza funkcjonalno-przestrzenna miasta Dobczyce z wykorzystaniem metody wielowartościowej”. Wykorzystana w pracy zmodyfikowana metoda wielowartościowa Waleriana Wierzchowskiego została zmodyfikowana przez U. Litwin i K. Misiak w roku 2017. W pracy brakuje określenia zakresu badań przeprowadzonych w pracy magisterskiej, w publikacji z 2017 roku i w przedstawionej pracy doktorskiej. Wymaga to uzupełnienia. Uzupełnienia wymaga również zamieszczony w pracy przegląd literatury przedmiotu i rozdział poświęcony charakterystyce obszaru badań.

Tym samym, stwierdzam, że recenzowana praca doktorska mgr inż. Karoliny Misiak pt.: „Zmodyfikowana metoda wielowartościowa jako skuteczny sposób identyfikacji terenów inwestycyjnych na przykładzie miasta Dobczyce”, po niezbędnych uzupełnieniach, będzie mogła być podstawą nadania Jej stopnia naukowego doktora.

Dr hab. inż. Adrianna Czarna, prof. uczelni